

عنوان مقاله:

بررسی اثرات متقابل تغییر پوشش اراضی و تغییر اقلیم بر جریان رودخانه میناب

محل انتشار:

دومین کنفرانس سراسری آبخیزداری و مدیریت منابع آب و خاک (سال: 1384)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

جلال برخورداری - عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی هرمزگان

محمد خسروشاهی - عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع

خلاصه مقاله:

بررسی جامع حوزه آبخیز یک راه حل اساسی برای مدیریت اکوسیستم است. که منجر به مدیریت و حفاظت بهتر منابع طبیعی خواهد شد. عوامل مختلفی از جمله کاربری اراضی بر روی چرخه طبیعی آب در اکو سیستم تأثیر می گذارد. برای بررسی تأثیر آنها بر روی چرخه آب در اکو سیستم روشهای مختلفی از جمله استفاده از آبخیز های زوجی و مدل های ریاضی ارائه گردیده است. در این مطالعه تغییرات واقعی رژیم هیدرولوژیک یک حوزه با استفاده از آمار و اطلاعات هواشناسی و سیلاب مورد بررسی قرار گرفته و با مشخص کردن تغییرات کاربری اراضی حوزه از گذشته تا کنون ارتباط آنها مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. منطقه مورد مطالعه حوزه آبخیز میناب در جنوب ایران و شرق استان هرمزگان می باشد. که دارای داده های طولانی مدت بارندگی و رواناب و کاربری اراضی است. بررسی رژیم هیدرولوژیک حوزه در دوره های تر سالی و خشکسالی حاکی از وجود تغییرات در جریان رودخانه و تأثیر عوامل اقلیمی و محیطی بر آن می باشد. بطوریکه مقایسه تداوم جریان رودخانه در دو دوره ترسالی 1983-1975 و 2000-1991 (میلادی) علیرغم یکسان بودن میزان بارش در دو دوره مذکور به شدت از میزان دبی های متوسط و آب پایه رودخانه کاهش یافته است و جریان رودخانه از حالت نیمه دائمی (مرتعوب و متوسط) و بیشه زار های جنگلی از 45 درصد سطح حوزه در سال 1975 به 8 درصد در سال 2002 کاهش یافته است. لذا تخریب پوشش طبیعی و تغییر کاربری اراضی در قسمتهای مختلف حوزه بخصوص اراضی مرتعی و بیشه زار های جنگلی و توسعه اراضی کشاورزی و مسکونی میزان نگهداشت اولیه کاهش یافته است. به همین دلیل جریانات سطحی افزایش یافته و امکان ذخیره آنها در داخل سفره و تقویت آب پایه رودخانه کاهش یافته است و بیشتر بصورت سیلابهای مخرب و بیشتر در فصل بارندگی از حوزه خارج می گردد. بالطبع با کاهش ذخیره حوزه از تداوم جریان رودخانه و آب پایه رودخانه در فصل غیر بارندگی به شدت کاهش یافته است. می توان نتیجه گیری کرد که تغییرات اقلیمی و کاربری اراضی مهمترین فاکتور های تغییر در جریان رودخانه هستند. لذا نقش کاربری اراضی بویژه پوشش طبیعی مراتع و بیشه زار ها (مدیریت منابع طبیعی) در تداوم جریان رودخانه در ماههای خشک سال و دوره های خشکسالی نمایان می نماید

کلمات کلیدی:

تغییر پوشش اراضی، تغییر اقلیم، هیدرولوژی حوزه، سیستم اطلاعات جغرافیایی، سنجش از دور

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/107943>

